

INLEIDING

Voor u ligt de negende editie van onze nieuwsbrief. Er is weer een grote variatie aan berichten en mooie teksten. De avonden over woede en angst (3 en 17 maart) en de avond van de Mariënborg vereniging (7 maart) brengen wij speciaal onder uw aandacht, evenals de vieringen van de IGD in de hervormde kerk aan de Middenweg (ledere 4^e vrijdag van de maand). Een flink stuk tekst vormt ook het interview met Wim A1. Wij wilden dat toch aan u doorgeven, omdat het aantoonde, dat wij niet alleen staan in onze gedachten over geloof en kerk.

VAN ONZE VOORZITTER

Lieve mensen,

Ik wil u een verhaal vertellen, een verhaal wat zich afspeelt kort na Kerstmis en welke ik ook gebruikt heb in een eerdere overweging. Dit verhaal wil ons, ofschoon het eigenlijk een Kerstverhaal is, meenemen het kerkelijke jaar in naar Pasen.

Het doet ons afscheid nemen van allerlei Kerstranjes en brengt ons naar ons eigen verhaal met Jezus.

Het is nog Kerstvakantie maar Kerstmis is al voorbij, het gewone dagelijkse leven begint weer wanneer een grootvader en zijn kleindochter boodschappen doen. De grootvader geniet ondanks alle barre kou toch omdat hij zijn kleindochter aan de hand mee heeft. Het doet hem beseffen hoe groot, maar tegelijkertijd hoe klein en kwetsbaar zijn en haar leven is. De kleine meld, Judith leeft nog helemaal in de roes van de kerst maar wordt daarvan wakker

geschud als zij buiten bij het grof vuil allerlei grote en kleine kerstbomen ziet liggen. In sommige bomen ziet ze zelfs nog versiering.

Ze denkt terug aan de liedjes die ze gezongen heeft samen met moeder en vader bij de boom, ze denkt hoe mooi alle lichtjes straalden en hoe ze nog mooier werden als ze haar oogjes half dichtkneep. Maar hier buiten in de grote mensenwereld, is kerstmis uitgevierd, uitgeleefd, is voor dat speciale gevoel geen plaats meer. De opgeschoten jongens nemen de kerstbomen mee, en struinen tussen de lege cadeauverpakkingen in de hoop hier iets van waarde te vinden.

In ene ziet ze even verderop een klein kerstboompje, helemaal alleen in deze koude donkere buitenwereld. Maar als ze dichterbij komt lijkt ze nog iets te zien schitteren midden tussen de kleine takjes. Ze rukt aan grootvaders hand en roept "opa zie, dat kleine kerstboompje, het is helemaal alleen, zullen we het meenemen"? Maar op dat moment komen net een aantal grotere stoere jongens aangerend en nemen het kerstboompje mee. Ze roepen wat een klein barrel, dat durft zich kerstboom te noemen, het is niet eens goed genoeg om licht te dragen.

De jongens dragen het boompje niet meer, ze slepen het mee, nee ze schoppen het nu vooruit. Wat een lijdensweg denkt Judith en dan ziet ze dat een van de jongens zelfs nog hulp was bij de kerstboomverkoper in het winkelcentrum. En Judith roept, hé, ik ken je, je hoort toch niet bij deze groep, je bent toch zeker een kerstboomverkoper. Maar de jongen ontkent, en Judith zegt tegen haar grootvader "ik weet het zeker dat ik die jongen gezien heb en dat hij kerstbomen verkocht in het winkelcentrum, en nu doet hij alsof hij daar niets mee te maken heeft, nu loopt hij kerstbomen te vernielen.

De jongens lopen verder, het kleine kerstboompje is bijna niet meer te herkennen als zodanig. Het is toegetakeld en ontdaan van zijn functie, het kerstboompje lijkt te zwichten en lijkt het kruis wat er is onder getimmerd niet meer te kunnen dragen. Boven op de brug gekomen gooien de jongens spottend het boompje over de reling. Judith ziet hoe het boompje afdrijft, toch lijkt ze nog wat van die glinstering te zien die ze eerder zag. Het boompje blijft steken, er is iets in het water waarop het boompje blijft steken ziet Judith.

De volgende dag gaat Judith weer met opa mee boodschappen doen, want ze wil weten hoe het met dat kleine kerstboompje is. Ze ziet dat het water het boompje grotendeels heeft onder getrokken en dat er nog een paar takjes groen en het kruis het enigste is wat er nog te zien is. Er gaan dagen voorbij, en iedere dag gaat Judith langs het kerstboompje, en het enige wat overblijft lijkt een leeg kruis. Weken, maanden gaan voorbij en soms vergeet Judith om langs te gaan. Maar op een dag, wanneer ze weer met haar grootvader aan het wandelen is, kijkt ze verbaast naar dat kruis, het lijkt wel niet meer leeg, er zit kleine groene takjes op. En ook ziet ze een waterhoentje dat met meer gras en takjes in haar bek komt aanzwemmen en dit op het kruis neer legt. De dagen daarna wordt het alleen maar groener en mooier op het kruishout en weken later wanneer ze weer langs wandelt zit het waterhoentje op het kruis. En Judith lijkt weer die glinstering te zien die ze eerder zag, en onder het hoentje komen een, twee, drie pulletjes en klimmen langs het hout naar beneden het water in. Zo is de boom die niet goed genoeg was voor de grote jongens nu groter dan nooit tevoren en draagt nieuw leven.

Peter Appel

GEDICHT: WEES NIET BANG

Wees niet bang, je mag opnieuw beginnen

vastberaden of aarzelend op de tast

hou je aan de regels, volg je eigen zinnen

laat die hand maar los of pak er juist één vast

Wees niet bang voor al te grote dromen

ga als je het zeker weet en als je aarzelt wacht

hoe ijdel zijn de dingen die je je hebt voortgenomen

het mooiste overkomt je, het minste is bedacht

Wees niet bang voor wat ze van je vinden

wat weet je van een ander als je jezelf niet kent

verlies je oorsprong niet door je te snel te binden

het leven lijkt afwisselend maar zelfs de liefde went

*Wees niet bang, je bent één van de velen
en tegelijk is er maar één zoals jij
dat betekent dat je vaak zult moeten delen
en soms zal moeten zeggen: laat me vrij*

Freek de Jonge

EEN AVOND OVER SINT FRANCISCUS

Op 12 januari was er onder auspiciën van de Dionysiusgroep een avond over het leven van de H. Franciscus. Plaats van deze avond was de gastvrije Raatstede. Gast in ons midden was de heer Jan Neeffes, bij velen al bekend van zijn avonden, waarop hij met een compilatie van beelden, met passende muziek, tussentijds voorzien van zijn deskundige commentaar en toelichting, de kijker aan het doek bindt, dit alles rondom een thema, welk voor ons op deze avond de H. Franciscus was.

In welke tijd leefde de H. Franciscus, wat speelde er op godsdienstig terrein? Om dit enigszins te proeven, werd er tijdens de presentatie een zijprongetje gemaakt naar Zuid-Frankrijk, waar de beweging van de katharen was vernietigd. Het was een tijd van weinig geestelijke ruimte. De kerk hield het gedachtegoed van de mensen in een ijzeren greep. Franciscus begon dus aan een waagstuk.

Hoe leefde men tijdens het leven van Franciscus? Om de couleur locale te proeven, werd een deel uit de verfilmde Cavaleria Rusticana van Mascagni vertoond. Daarna werd een inkijk in het leven van Franciscus zelf gegeven. We hoorden over zijn visioen, waarin hij opgeroepen werd het vervallen huis van de Heer te herbouwen, wat hij letterlijk opvatte. We moesten er een punt achter zetten na de beelden van zijn bezoek aan de paus, waar hij toestemming kreeg zijn missie te volbrengen. Want helaas dicteerde de voortkikkende klok ons het einde van de avond.

Persoonlijk ging ik naar huis, met in gedachten de opdracht aan Franciscus, om het huis van de Heer te herbouwen. En met enige vragen. Hoe staat het vandaag de dag met dat huis? Staan

de ramen wel open? Mij kwam te binnen het psalmwoord: "Als de Heer het huis niet meebouwt, vergeefs is het dat de bouwers werken". Franciscus heeft in ieder geval niet in zijn eenjige gebouwd.

Duidelijk is het, dat een ieder geboeid heeft gekoken en geluisterd. Zelfs zij, die al langere tijd "met Franciscus op pad zijn", hebben nieuwe dingen gehoord.

Men was algemeen dan ook zeer te spreken over de avond.

Het is fijn te zien, dat een zeer divers gezelschap, de weg naar deze Franciscus-avond van de Dionysiusgroep, heeft weten te vinden.

Peter Werkhoven

MARIENBURGVERENIGING

Beste mensen,

Je zou denken dat een congres een daginvulling is en niet meer, en dat iedereen na aftoep elkaar de hand schudt en met een tas vol goede voornemens huiswaarts keert. Gelukkig hebben wij als IGD het Marienburg congres anders beleefd. Het is niet een dag geworden, maar een proces. Na die tijd zijn we bereikt door vele mensen, groepen en pastoors die meer dan sympathie met ons willen delen.

Maar ook de Marienburg Vereniging (MV) steunt ons verder dan een enkel congres, biedt ons meer dan een enkele kans. Afgelopen vergadering werden wij bezocht door de MV in de persoon van Isaac Wüst. Natuurlijk wilde hij weten hoe wij het congres hebben ervaren.

Dit was niet de hoofd reden van zijn bezoek, Isaac wilde inventariseren waarmee de MV ons verder van dienst kon zijn, en dat is gelukt.

Het blijkt dat bewegingen zoals de IGD helemaal geen uitzondering zijn binnen kerkend Nederland, binnen katholiek Nederland. Overal in den lande ontstaan groeperingen, bewegingen van klein naar groot van bewuste, verontruste, verantwoordelijke gelovigen die de weg van Jezus Christus niet ervaren in een toneel en machtsspel, maar wel in liefde en bemoeiding. Onze hoofdvraag naar Isaac was: help ons in verder contact leggen, in verder een netwerk

opbouwen van Christenen die katholiek zijn in een veel breder perspectief durven zien. Natuurlijk kan ik niet in een klein kort bericht de strekking en alles verwoorden van die avond. Maar wat gezegd kan worden is dat de IGD levend is en niet alleen maar een Heerhugowaardse zaak is. Ik kan niet zeggen: gelukkig zijn er meer mensen met ervaringen zoals wij, nee, helaas zijn die er, maar gelukkig is het dat de Geest op veel meer plaatsen waait dan ons ooit verteld is.

Peter Appel

Op maandag 7 maart 19.30 tot 21.30 uur is er een avond van de Marienburgvereniging in Alkmaar. **Mgr. Geukers** zal daar het woord voeren over de situatie van de katholieke kerk in Nederland. De avond wordt gehouden in het zusterhuis van de Zusters Augustinessen, van Everdingenstraat 15 in Alkmaar. Er is ruim parkeerplegenheid op het terrein van de zusters.

PLAATSEN OM TE VIEREN EN GELOVIG SAMEN TE ZIJN

VIERINGEN VAN DE IGD

Elke vierde vrijdag van de maand houdt de IGD een viering van woord en gebed. Wij zijn dan te gast in de Nederlands Hervormde Kerk aan de Middenweg.

In maart is de vierde vrijdag Goede Vrijdag. Wij zijn dan welkom in de viering van de Nederlands Hervormde Gemeente.

SOBERE MAALTJUDEN IN DE VASTENTJID

"Geloof U ook, dat ieder mens telt?"

Ja, wij geloven dat ieder mens telt. Die overtuiging komt voort uit ons geloof en Gods boodschap dat het leven hier op aarde voor allen is bedoeld. Iedere bewoner heeft recht op kwaliteit van leven in Gods schepping. Maar, telt ieder mens ook daadwerkelijk mee? Of worden mensen uitgesloten?

In de 40-dagen voor Pasen willen wij, van de **oecumenische werkgroep Kerk-in-de-Wereld** ons samen met U, bezinnen en bezig zijn met dit thema. Daartoe organiseren wij in die tijd op de donderdagen bijeenkomsten met **sober** gehouden maaltijden.

De eerste twee donderdagen zijn inmiddels voorbij.

Op donderdag **3 maart** is de heer Johan Zwemmer van de L.T.O. de landbouworganisatie uitgenodigd. Hij zal ons vertellen over boeren in de knel. De varkens- en vogelpest, en de M.K.Z.-crisis zorgen voor grote problemen.

10 Maart: Ds. Carla Köhler, geestelijk verzorgster in gevangenis Westinge, besteedt aandacht aan de hulp die zij geeft aan de gedetineerden.

17 Maart: Sari-kleding, gemaakt in de 3^e wereld wordt o.a. verkocht in Langedijk. Het ontwerpen, maken en verhandelen van deze kleding zal op deze donderdag het onderwerp zijn.

24 Maart: Witte Donderdag worden dia's vertoond over gemarginaliseerden in zowel de Indiase (kastelozen en handwevers) als de Nederlandse samenleving. Deze avond kunt U besluiten door deel te nemen aan een Witte Donderdag-viering in de Hervormde kerk.

Alle avonden worden gehouden in De Brink (tegenover de ALDI aan de Middenweg) van 18.30 tot 20.00-uur. De sobere maaltijden bestaan uit soep en brood. Voor deelname vragen we € 2.50 p.p. of € 5 per gezin. Geld, dat overblijft wordt overgemaakt voor een goed doel

Achter in de kerk vindt u een intekenlijst, zodat we weten hoeveel deelnemers er komen. Ook kunt u zich opgeven bij ondergetekende, tel: 5712166.

Wij hopen u op een of meerdere avonden te kunnen begroeten.

Riet Kaandorp

IEDER MENS TELT

Tijdens de viering van Woord en Gebed in de Hervormde kerk aan de Middenweg op vrijdag 25 februari hebben we de collecte **bestemd voor een uitgeprocedeerd Afgaans gezin, ouders met**

drie jonge kinderen, dat door de politie op straat werd gezet. Deze mensen wonen nu bij hun ouders. Deze ouders leven van een uitkering in een 3-persoonswoning. De uitgeprocedeerde vrouw heeft medicijnen nodig die niet gegeven worden omdat ze niet betaald kunnen worden.

De collecte bracht € 72.50 op, die we geheel aan dit gezin kunnen geven. Heel hartelijk dank. Elk mens telt, zo besetten we allen.

Riet Kaandorp

LAATDIENSTEN

Op 6 maart is de laatste Laaidienst in de reeks: "Meer dan echt gebeurd". Het verhaal van die viering is: "Jona in de Walvis". Voorganger is Wim Timmer.

De derde reeks: "Bijbelse levenskunst", suggesties uit oude wijsheidsboeken.

3 april: Vrouwe Wijsheid (Spreuken 8 en 9). Voorganger:

Jacqueline Breed

1 mei: Verantwoordelijkheid en integriteit (Job). Voorganger:

Amerien Groenendijk.

5 juni: Geniet het goede (Prediker) Voorganger: Ytje Poppinga.

OOSTERLAND WIERINGEN

Oecumenisch centrum Michaëlskerk

De vieringen in de Michaëlskerk, elke eerste zondag van de maand om 10.30 uur, worden voorbereid en uitgevoerd door het publiek, dat de Michaëlskerk bezoekt. Zij zijn nu op zoek naar mensen, die het leuk vinden mee te helpen, omdat alleen zo een viering kan ontstaan die geen eenrichtingverkeer is. Spel, muziek, zang, humor, maar vooral ruimte voor de eigen ervaringen van mensen: dat zijn de zaken die de vieringen typeren.

Het thema van 2005 is: De tijd vieren.

Maart: Vasten of feesten,

Mei: Pinksteren, een vergeten feest,

Juni: vertrekken of blijven,
Augustus/september: de voorbereiding start begin maart,
Oktober: Joodse feesten en hun betekenis, start begin april,
December: Feesten van licht, de voorbereiding start begin juni.
Opgeven kunt u zich bij: lettieoosterhof@planet.nl, tel: 0227-577113. Meer informatie vindt u op de site van de Michaëlskerk: www.michaelskerk.org. Uitgebreide informatie ligt ook bij het secretariaat van de IGD.

KOOGER KERK

De komende cantatevieringen in de Kooger Kerk zijn op:
20 maart: Palmzondag 11.30 uur, Bachcantate 159: "Sehet wir gehen hinauf gen Jerusalem".
25 maart: Goede Vrijdag 21.00 uur, Rollenspel van het lijdensverhaal.
26 Maart Paaswake 22.00 uur. Bachcantate 4: "Christ lag in Todesbanden".
17 april. 11.30 uur. Bachcantate 166: "Wo gehest du hin?".
De cantates worden gezongen door Het Collegium Vocale camerata o.l.v. G. Leegwater.

DE ZWAAN

Cursus in wonderen:
In vier bijeenkomsten wordt stilgestaan bij vier kernthema's:
- Angst en Liefde
- Vergeving
- Ziekte en Genezing
- Speciale en heilige relaties.
Data: 16, 30 maart, 13 en 27 april, van 20.00 uur tot 22.00 uur in de Zwaan, Oudegracht 185-187, Alkmaar. Kosten 40 euro. Docente: Ytje Poppinga, Remonstrants predikant.

Sacrale dans: Meditatie in beweging.
Data tweede reeks: 7, 14 en 21 maart 2005.
Van 20.00 uur tot 22.00 uur in De Terp, Kerklaan 4, Oudorp.
Kosten 24 euro. Docente: Marry Westerlaken

OMGAAN MET WOEDE EN ANGST

Een impressie van een avond met Alfons Kroese.

Alfons Kroese stelde zich voor als ongeschoeide karmeliet: toen Theresa van Avila en Johannes van 't Kruis (twee mystici en karmelieten) het niet eens waren met de situatie in de kerk en hun congregatie in Spanje trokken zij, als protest, zonder schoenen door hun land.

Hij begon met enkele vragen, die hij in de loop van zijn verhaal wilde bespreken:

- Wie en wat raakt mij? Waar word ik door geroerd?
- Wat zet ik in beweging? Wie zet ik in beweging?
- Hoe houd ik het vol?

Vanuit zijn pastorale ervaring als priester, opgeleid in de 50-er jaren, toen hij als pastor een man van antwoorden werd beschouwd, zegt Alfons Kroese dat hij nu een man van vragen is, in ieder geval geen antwoorden meer heeft. Hij wil mensen uitdagen!

Vandaar uit kan hij zeggen: "Velen voelen zich gedwongen de woestijn in te gaan." Nu heeft hij meer te doen, in pastorale zin, dan in zijn eerste jaren na zijn opleiding.

Theoretisch en in de praktijk heeft religie twee kanten: *Troost en uitdaging!*

Daarbij gaat het erom wat wij denken, voelen en ervaren. In de historische ontwikkeling heeft er in Nederland een ontwikkeling plaatsgevonden van méér *luisteren* dan optreden, zoals Kroese in de 50-er jaren heeft geleerd. Toen moest hij de waarheid eronder houden. Het geloof heeft vraagtekens gekregen. Uit het evangelie gaf hij het voorbeeld van de Emmausgangers waar Jezus ervoor koos een omweg te maken en wel meteen.

De situatie die wij nu meemaken vergelijkt Kroese met het beeld van de boer, die ploegt, egt, zaait, onkruid wiedt en oogst. Wij, als geloofsgemeenschap, zitten in de fase van het ploegen. Of wij ooit de fase van het eggen, zaaien, laat staan het oogsten meemaken? Houden wij het uit in deze fase? Kunnen wij leven in het vertrouwen dat er in de toekomst mensen zullen zijn die zullen oogsten?

Voor hem is het duidelijk dat de oude instituten weglopen van de mensen. Aan de andere kant moeten wij onszelf niet zo belangrijk vinden, leren de historische context te zien.

Wegens tijdgebrek moet Kroese een deel van zijn verhaal laten liggen.

Ook hij zegt dat het eigen geweten een van de belangrijkste wetten in de kerk is. En als je dan je mening zegt, word je nooit kardinaal. Dit heeft hij zelf gemerkt in de tijd dat hij provinciaal overste van de karmelieten was. Hem werd dan wel eens gezegd dat hij iets maar niet moest zeggen.

Hij verwijst daarbij naar de vroedvrouwen die tegen de heersende moraal en macht ingingen door Mozes te verzorgen en in leven te houden, met gevaar voor eigen leven. Zij worden met hun naam genoemd.

In het laatste deel van zijn lezing gaat hij in op de vraag: *Hoe komen wij aan de woede voorbij?*

Om te beginnen: een wijsheid uit de geneeskunde:

Conflictvermijdend gedrag veroorzaakt psychosomatische klachten.

Kortom: woede en agressie zijn noodzakelijk, daar kunnen wij ons niet van afgrenzen. Wij hebben woede net zo nodig als onze huid, als we die niet hadden zouden we voortdurend door infecties ziek worden.

De vraag is natuurlijk: Hoe gaan wij met deze woede om?

Angst voor destructieve agressie leidt tot opvliegenderheid en zulke mensen worden weggestuurd van het aangezicht van God. Vragen en opmerkingen die hierbij te stellen zijn, zijn:

- Wat is de aard van mijn woede, van mijn ergernis?
- Wie kijkt over mijn schouder mee?
- Wat zijn mijn overtuigingen?
- Wij moeten stilstaan bij onze emoties!
- Angst is een motor(uitspraak van Jan Faber, Belgisch kunstenaar)
- De toorn van God is een productieve agressie.

- Wij moeten terug naar de bron: de bijbel. Vergeten wat wij geleerd hebben. Dat wat in de bijbel staat vergelijkten met ons leven, door bv. dagboeken naast elkaar te leggen!

Praktische aanwijzingen, die Kroese ons mee wilde geven, zijn:

- Wij moeten lotgenoten zoeken.
 - Argwaan koesteren.
 - Tegen de gehoorzaamheid ingaan.
 - Durven onze nek uit te steken
- Deze aanwijzingen zouden wij moeten oefenen!

- Lange adem hebben. *Zij die geloven haasten niet!* Denk aan het beeld van de boer
- Verslaving aan comfort belemmert ons.
- Een tijdje in de kou staan, kan ook goed zijn!

Wat wij nodig hebben, volgens hem, zijn:

Mensen, die GOD geleerd zijn
Mensen, die MENS geleerd zijn
Mensen, die SCHRIFT geleerd zijn

Tot slot verklaarde hij nogmaals zijn definitie van *vrijgezel* zijn, wat Kroese zelf is: Zijn van jezelf, van je buurman/vrouw, van God. Compagnon, vriend zijn. Zo dat je weet dat je draagt en weet dat je gedragen wordt!

Samenvatting door Brigitte Schenk en Cor Smit.

(De voorbereidingsgroep denkt erover de heer Kroese nogmaals uit te nodigen in het najaar.)

UITNODIGING

Vervolg “*Omgaan met woede en angst*”

Onder deze titel organiseert de IGD samen met de parochiess in De Noord en 't Kruis 3 avonden naar aanleiding van de gebeurtenissen waardoor de IGD is ontstaan.

In 2003 heeft in een van de Nieuwsbrieven een artikel gestaan over de “Kracht van woede”. Dit was de titel van een van de nummers

van het blad Speling, een kwartaaltijdschrift over spiritualiteit en mystiek. Er was ook een nummer in dat jaar over angst en vertrouwen. Woede en angst hebben de afgelopen jaren op verschillende manieren onder de mensen die zich met de IGD verbonden voelen een rol gespeeld en hebben twijfel en ongelooft gezaaid.

Op 3 maart willen wij dan de film *Chocolat* laten zien. Deze film gaat over een vrouw die, in de Vastentijd (!), een chocoladewinkel opent in een Frans stadje. Vooral de burgemeester gaat daar fel tegenin, zijn gezag en macht worden er door ondermijnd en hij schrijft de nieuwe, jonge pastoor voor wat hij moet preken. Het is zeker geen sombere film, er kan ook gelachen worden. De film laat zien hoe de verschillende hoofdpersonen met hun angst en woede omgaan. M.n. de hoofdpersoon laat zich er niet door leiden.

Op 17 maart willen wij dan enkele vragen bespreken die U aan het eind van de filmavond hebt meegekregen en hoe wij verder willen gaan in de toekomst.

Tijd: Donderdag 3 maart (*Chocolat*) en donderdag 17 maart (nabespreking): 20.00-22.00u.

Plaats: Exoduskerk, Ruysdaelstraat 53, Heerhugowaard.

Attie Terhaar, Brigitte Schenk, Cor Smit, Gerrit Snijders
Inlichtingen: Cor Smit, 072.5747106 e-mail: corbrig@zonnet.nl

CURSUS FEMINISTISCHE THEOLOGIE?

In het komende najaar zou het Oecumenisch Vrouwenennetwerk Noord-Holland een korte leergang feministische theologie kunnen aanbieden.

Voordat we verder gaan met de organisatie van de leergang willen we weten, hoeveel vrouwen en mannen belangstelling hebben om mee te doen. (Bij minimaal tien deelnemers gaat de cursus door.)

"Het wordt weer eens tijd voor een stevige cursus feministische theologie!" Dat signaal klonk luid en duidelijk tijdens de activiteiten rond de oprichting van het Oecumenisch Vrouwenennetwerk Noord-Holland in het najaar van 2002. In een tijd van restauratie in kerk en samenleving zijn vernieuwende impulsen op het gebied van feminisme en geloven van levensbelang. En die impulsen willen we zichtbaar maken. Deze korte leergang geeft basisinformatie en laat nieuwe ontwikkelingen zien.

Voor wie?

De leergang is bedoeld voor vrouwen en mannen die open staan voor nieuwe inzichten binnen de eigen geloofstradities en nieuwsgierig zijn naar geloofs- en levensovertuigingen van anderen.

Wanneer?

De cursus kan in het najaar in (de buurt van) Alkmaar worden gegeven. De kosten voor de korte leergang bedragen 60 euro en voor wie dit een bezwaar is 40 euro.

Opzet

1^e themablok: de bril waarmee we kijken · *Bijbelse theologie en bijbelse traditie*

Bijeenkomst 1: Begripsverheldering, afbakening, stromingen in de feministische theologie. Met medewerking van **Annego Hogebrink**.

Bijeenkomst 2: Feministische exegese, taal en beelden in de krant en de bijbel. Met medewerking van feministisch theoloog **Jeannette Deenik-Moolhuizen**.

Bijeenkomst 3: Nieuwe inzichten in theologische en kerkelijke dogma's. Andere visies op de figuur van Jezus en de traditionele offertheologie. Aan deze bijeenkomst werkt **Manuela Kalsky** mee, auteur van het boek "Christafanieën".

2^e themablok: Godsbeelden – *De God van Sarah, Hagar en Maria*

Bijeenkomst 4: Feministische theologie in de Islam. Met medewerking van Farhat Khan

Bijeenkomst 5: Feministische theologie in het Jodendom. Met medewerking van Ildiko Pronk-Udvarhelyi

Bijeenkomst 6 zal besteed worden aan de inhoudelijke afronding en evaluatie en het inventariseren van wensen voor een eventueel vervolg.

Heeft u belangstelling voor deze leergang, dan kunt u contact opnemen met Gerrie van der Swaluw van het Oecumenisch Vrouwen netwerk: tel. 072-5280022.

DE WEG VINDEN

*Een reisgids kwam op weg een bijbel tegen,
Ze zaten beiden in een weekentas.*

*De reisgids was een tikkeltje beduimd,
De bijbel of hij pas gebonden was.*

*"Zeg", sprak de reisgids aarzeland tot de bijbel
-en uit zijn stem klonk zachtjes een verwijf-
"Jij blijft zo nieuw ondanks het vele reizen,
terwijl ik bijna zienderogen sijt."*

*Ze moeten mij natuurlijk veel gebruiken.
Op mijn gegevens kun je altijd aan.
De mens zegt waar hij heen wil reizen.
Ik geef vertek- en halteplaatsen aan."*

*Toen sprak de bijbel en hij zuchtte even:
"Ik ben de mensen niet zo naar de zin.
Ik wijs wel de weg, maar wat ze lastig vinden:
Bij mij staan er geen aankomsttijden in!"*

IN GESPREK MET
uit "Kwadrant", kerkblad van De "Moeder van de Verlosserkerk" in Haarlem.

Wim Al, 40 jaar pastor

Wim, pastor zijn is voor jou ongeveer je hele leven, denk ik. Toch wilde je je 40 jaren priesterschap op 19 december j.l. niet vieren?

Voor mij spreekt daar pijn uit.

Ook ja, maar niet alleen. Zo vlak voor kerst hebben we allemaal wel iets anders te doen. Maar je hebt gelijk, ik noem het liever 40 jaar pastoraal werk. Het priesterschap, dat de kerkleiding op dit moment promoot en zoals besloten opleidingen als Rolduc en Vogelenzang daarvoor opleiden, is niet meer het mijne. Met veel andere collega's maak ik me daar grote zorg over, met name over de schade die deze priesters aanrichten aan gelovigen en parochies. Die zorg hebben collega's onlangs uitgesproken in een brief aan bisschop Punt. Ik schreef daar al eerder over in Kwadrant.

Wat is dan jullie diepste zorg?

Vraag dat maar aan mensen in parochies als Driehuis, Heerhugowaard, Castricum en elders in het bisdom, waar men met zulke priesters in zee is gegaan. Die weten uit eigen pijnlijke ervaringen, wat zulke priesters in mensen en in parochies kunnen aanrichten. Hun opleiding heeft hen doordrongen van de klassieke middeleeuwse ambtstheologie. Die gaat uit van een onbereikbare God, die naar de aarde alleen "bemiddeld" wordt middels Jezus en de kerk, haar ambtsdragers en haar sacramenten. Dat maakt de priester tot de exclusieve bemiddelaar van de "genademiddelen". Twaarin iets van Gods nabijheid kan worden ervaren en ontvangen. Van die bediening zijn alle (niet-gewijde) gelovigen afhankelijk. Je proeft daarin nog de middeleeuwse sociale verhoudingen: een kleine elite, adél en clerus, die "bij de gratie Gods" het leven bepaalde van de ongetletterde massa.

Het is dus een –misplaatst? – machtsgevoel dat je bezwaart?

Noem het positief een sterk geloof in eigen roeping of uitverkiezing. Je kunt het vroom verpakken in termen van dienstbaarheid of persoonlijke nederigheid: niet jij, maar Christus werkt door jou. Het

komt erop neer dat jij, door jouw wijding, iets kunt wat niet-gewijde leken niet kunnen: Gods genade bemiddelen naar mensen. Hoe je het ook noemt, in feite zijn alle gelovigen afhankelijk van jouw priesterlijke bediening. En dat alleen door de kerkelijke wijding. Dat geeft, bewust of onbewust, een gevoel van meerwaarde, noem het dienstbaarheid of macht. Het hangt er per persoon en per karakter van af hoe dat gevoel zich vertaalt in het leven en gedrag van de betreffende priester.

Een meerwaarde door kerkelijke wijding dus, niet door wie je zelf bent?

Dat is een groot deel van onze zorg over deze nieuwe generatie priesters. Zij worden heel sterk gefocust op de kerkelijke ambtswijding, alsof daarmee ook alle benodigde pastorale kwaliteiten worden overgedragen om als priester voor mensen vandaag te kunnen functioneren. De praktijk wijst uit dat een aantal van deze priesters wel kerkelijk gewijd zijn, maar menselijk de kwaliteiten missen om echt met mensen te communiceren of zich te verplaatsen in situaties, die buiten hun kerkelijk boekje vallen. Zij zijn doorgaans beter op de hoogte van de ge- en verboden van Rome dan van de bijbelse boodschap, waarvan juist zij de verkondigers zouden moeten zijn in het leven van mensen vandaag.

Met andere woorden: Gaat het om mensen of om het kerkinstituut?

In mijn studietijd speelde dat dilemma nog niet zo. In die 60er jaren was het Tweede Vaticaans Concilie gaande. Je had toen nog alle vrouwen in het instituut. Ruim 2000 bisschoppen uit de hele wereld waren een paar jaar in Rome samen om zich te bezinnen over de toekomst van de kerk. Door alle publiciteit leefde je mee, dacht je mee over al die vragen en zorgen die daar wereldwijd aan de orde kwamen. In die jaren heb ik ervaren wat een "wereldkerk" kan betekenen.

Dat concilie maakte van alles los, ook in de theologie over kerk en ambt. Een meer bijbelse visie zag de kerk als "Gods volk onderweg", waarbij de nadruk meer viel op het "samen onderweg" dan op het onderscheid tussen ambtsdragers en leken. Dat werkte uitnodigend naar gelovigen om mee te denken en mee te doen, ook

in allerlei vrijwilligerstaken in de parochies. Ambtsdragers werden toen niet ervaren als afgezonderd, tegenóver de gelovigen, maar juist ten dienste en ter begeleiding van de groei van mensen in eigen bewustwording en medeverantwoordelijkheid voor ons gezamenlijk kerk-zijn.

Een enthousiasme dat jij van harte deelde?

Ja, in die sfeer ben ik priester geworden. Daar werd voor mij het spoor uitgezet voor mijn manier van pastor zijn: mensen helpen groeien in eigen geloven en verantwoordelijkheid middels catechese, bijbelse bezinning, gespreksgroepen, trainingen etc.. Naast mijn werk in de parochie heb ik altijd een deeltaak gehad in kerkelijk vormingswerk, juist met het oog op de groei naar "samen kerk". Vrijwilligerswerk in de kerk vraagt wel om verdieping en toerusting van de mensen die het doen.

Maar de wind sloeg om.....

Ja, Rome schrok enorm van wat het concilie wereldwijd in mensen los maakte. Men was bang het centrale gezag te verliezen naarmate ook bisschoppenconferenties meer zelfstandig gingen opereren. Ook zag men in de deelname van gelovigen in allerlei pastorale en liturgische taken een bedreiging van de ambtsstructuur van de kerk. Vanuit die angst moest van hogerhand het tij gekeerd. Van toen af werden wereldwijd alleen nog conservatieve bisschoppen aangesteld om de vrijgekomen geest van het concilie terug in de fles te krijgen. Zo kregen wij Simonis en Gijsen in de jaren '70 als antwoord van Rome op het Nederlands pastoraal concilie.

Zulke bisschoppen lijken niet meer op hoe het concilie het bisschopsambt omschreef. Zij zijn geen herders meer die meentrekken met hun mensen, meedenken en meegroeien in nieuwe geloofservaringen. Zij werden Romeinse zebazen om de plaatselijke kerken weer in het oude gareel terug te brengen. En dat is nog steeds Rome's beleid. In feite heeft Rome de vernieuwende tendensen van het concilie tot vandaag consequent gesaboteerd. Van toen af groeide in de beleving van veel mensen de spanning tussen de kerk als Romeins instituut en de plaatselijke parochies

waarin mensen samen proberen, desnoods zonder priester, het kerkelijk leven gaande te houden.

Jij staat bij sommigen bekend als rebel. Mag ik dat zeggen?

Ik ben altijd blijven opkomen voor de vernieuwende tendensen van het concilie. Als je dat rebels wilt noemen? Voor mij weegt het gezag van ruim 2000 bisschoppen, enkele jaren in concilie bijeen, zwaarder dan wat een reactionair Rome daar aan angstopolitiek tegenover stelt. Vandaar ook, naast mijn gewone pastorale werk, mijn inzet in de jaren '60-'70 voor de kritische priesterbeweging Septuagint, mijn deelname aan de priesterraad van het bisdom, en mijn betrokkenheid bij de Vereniging van Pastoraal Werkenden (VPW). Het ging en gaat om ons "samen-kerk-zijn", om alle mensen die dat mee dragen en om een integer en dienstbaar pastoraat in dat perspectief.

Een rebel, ik zei het al. Niet altijd makkelijk, denk ik?

Je kunt alle kolen en geiten willen sparen en iedereen te vriend willen houden. Maar ik heb als pastor ook mijn eigen geloven en geweten dat ik niet kan verloochenen. Mijn ervaring is: als je als pastor duidelijk bent in je keuzes – uiteraard wel op goede geloofsgronden -, dan groeien mensen zelf ook naar meer eigen verantwoordelijkheid.

Maar gezag moet er toch zijn, ook in de kerk?

Ja, alleen als het zich duidelijk kan legitimeren op bijbelse gronden. Een beroep op een heilig verklaarde traditie is voor mij niet voldoende als blijkt dat die traditie iedere grondslag mist. Ik denk dat de geloofsvisie van het concilie op kerk en ambt heel wat betere bijbelse papieren heeft dan de middeleeuwse ambtstheologie waarmee nog steeds priesters worden opgeleid.

Kwam je zo niet in conflict met bisschoppen of behoudende parochianen?

Ja, dat hoort ook bij die veertig jaren. Niet altijd leuk. Nog kort geleden had ik, samen met een collega, zo'n gesprek met bisschop Punt. Wij hadden samen de uitvaart gedaan van mijn vroegere pastoor. Daarbij hadden wij ook de dominee betrokken, met wie hij

altijd voorging in een verzorgingshuis. En dat was tegen de Romeinse regels. Dat was aan de bisschop doorverteld. En dus vond hij dat wij daarover moesten praten.

Ik vind dat terecht. In een geloofsgemeenschap moet je eerlijk en open met elkaar kunnen spreken, ook als je van inzicht en geloofsbeleving verschilt. Ik respecteer het als mensen op eerlijke gronden anders denken en geloven dan ik. Zoals ik ook van hen respect verwacht. Je kunt een ander geen andere manier van geloven opdringen of afdwingen. Dat heeft te maken met wie je geworden bent, je karakter, je opvoeding, je religieuze inspiratie. Zulke verschillen dagen me wel uit om me te blijven bezinnen op de bijbelstheologische achtergronden van gegroeide kerkelijke opvattingen en tradities, ook wat betreft oecumenische praktijken. En dan blijkt steeds meer dat veel, wat van hogerhand heilig en onveranderlijk wordt verklaard, in feite gewoon mensenwerk is en sterk door historische omstandigheden bepaald. In die zin – vrees ik – wordt de kerkleiding steeds meer de gevangene van haar eigen heilig-verklaarde traditie.

Hoe verschilt het oude priesterbeeld van jouw eigen beleving?

In de middeleeuwse visie is God onbereikbaar ver, naar de mensen alleen te "bemiddelen" door kerk en ambtsdragers. Zelf leef ik meer uit een bijbels godsgeloof. Daar is het geheim van God niet onbereikbaar ver weg. Wij zijn vanaf den beginne door Gods adem beziel. Hij wil onder mensen en in ons wonen, nodigt ons uit als partnersom met Hem mee zorg te dragen voor Zijn schepping en voor Zijn mensenkinderen wereldwijd. Daartoe heeft Hij ons toegerust met rijke gaven van geest, hart en handen. In deze visie is de priester niet degene die a.h.w. God present stelt. God is zelf present als diepste geheim van ons leven. Kerk, pastores en sacramenten mogen dat geheim van God's aanwezigheid verkondigen, pastoraal met mensen verkennen in hun levenssituaties, en in sacramenten verbeelden. En zo ben ik er nog steeds gelukkig mee.

Veertig jaren op de bres. Niet niks.

In de bijbel staan veertig jaren voor en mensenleven. In die tijd werden mensen gemiddeld niet veel ouder. Veertig jaren staan ook

model voor de bijbelse tocht naar het beloofde land, met alle ups en downs. Onderweg heb je elkaar nodig, zeker als die tocht soms door de woestijn voert. Ik ben dankbaar voor alle reisgenoten in die jaren. Met hen mocht ik in vertrouwen onze wegen gaan van hoop en twijfel, van idealen en teleurstellingen. Alle reden dus om even stil te staan, niet bij mijn priesterschap, maar wel bij het wonder in- en tussen mensen dat ik als pastor met hen mocht delen. Daarbij voel ik mij, en ons, ten diepste gedragen door het geheim van God als onze, dikwijls ongeziene, reisgenoot: nog steeds.

Marga Snel, januari 2005

ERSTE ZONDAG VAN DE VASTEN

Lied uit de viering:

*Een mens te zijn op aarde in deze wereldtijd,
is leven van genade buiten de eeuwigheid,
is leven van de woorden die opgeschreven staan
en net als Jezus worden die 't ons heeft voorgedaan.*

*Een mens te zijn op aarde in deze wereldtijd,
dat is de dood aanvaarden, de vrede en de strijd,
de dagen en de nachten, de honger en de dorst,
de vragen en de angsten, de kommer en de koorts.*

*Een mens te zijn op aarde in deze wereldtijd,
dat is de Geest aanvaarden, die naar het leven leidt,
de mensen niet verlaten, Gods woord zijn toegedaan,
dat is op deze aarde de duivel wederstaan.*

(tekst: W. Barnard)

FINANCIËN

De Stichting Initiatief Groep Dionysius (Stichting I.G.D.) heeft geen lidmaten zoals een regulier kerkenootschap en is voor gemaakte onkosten voor een groot deel op uw gaven aangewezen, dus

Het bankrekeningnummer is 38.69.69.965 t.n.v. Stichting I.G.D. te Heerhugowaard.

E-MAIL EN WEBSITE.

Wenst u de nieuwsbrief vanaf de volgende editie via internet te ontvangen, stuur ons dan een e-mail.

dionysiusgroep@quicknet.nl

U wordt dan opgenomen in ons mail bestand.

U krijgt de nieuwsbrief dan niet meer via de post.

Wij kunnen u ook snel op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen.

De nieuwsbrief staat verder altijd op onze site in pdf format.

De website van de IGD: www.dionysiusgroep.nl vanaf 1 maart .nl.

Hans Kuipers, webmaster

Nog enkele interessante sites:

www.oecumene.nl

www.denieuwebijbelvertaling.nl

www.voorleesbijbel.nl

www.willibrordbijbel.nl

BESTUUR

De eerstvolgende bestuursvergadering is op 11 april.

Heeft u punten, die u belangrijk vindt, dan kunt u het ons laten weten, via telefoon, brief of e-mail.

COLOFON

Aan deze 9^e nieuwsbrief werd meegewerkt door Peter Appel, Annemiek Luken, Peter Werkhoven, Hans Kuipers, Cor Smit, Brigitte Schenk en Sjaak Stegers.

Verder hebben vele vrijwilligers geholpen met stencilen, nielen, vouwen en vooral het rondbrengen van deze 9^e editie, waarvoor onze hartelijke dank.